

Prowadzenie punktu/punktów w których udzielana będzie nieodpłatna pomoc prawna lub świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie z uwzględnieniem punktu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego o specjalizacji nieodpłatna mediacja (na podstawie ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej Dz. U. z 2019 r. poz.294)

Upadłość konsumencka

Upadłość konsumencka – poradnik ten powstał z myślą o tych, którzy są zainteresowani ogłoszeniem upadłości. Ponadto ma na celu przybliżyć procedurę oraz usystematyzować wiedzę na ten temat.

Ogłoszenie upadłości wydaje się często jedynym sposobem na rozwiązanie problemu z zadłużeniem, warto je dobrze przemyśleć. Skutki postępowania mogą być bowiem dość dotkliwe i odczuwalne przez wiele lat.

Upadłość konsumencka – kto może ją zgłosić?

Osoba fizyczna nie prowadząca (w chwili składania wniosku) działalności gospodarczej a także taka, która zamknęła działalność gospodarczą. Wtedy przedsiębiorca stanie się konsumentem i będzie mógł wnieść wniosek o ogłoszenie upadłości konsumenckiej. Po zamknięciu postępowania przez sąd, dłużnik oddłuży się zarówno z długów powstałych podczas prowadzenia działalności, jak i zobowiązań prywatnych.

Upadłość skierowana jest do osób które są niewypłacalne, **czyli niebędące w stanie regulować swoich zobowiązań od co najmniej 3 miesięcy**. Głównym celem postępowania upadłościowego jest oddłużenie, które może polegać na:

- zaspokojeniu wierzycieli np. z majątku dłużnika,
- umorzenie części lub całości długów.

Kiedy konsument pozostaje niewypłacalny?

Przede wszystkim w sytuacji, gdy jego miesięczne wynagrodzenie jest zbyt niskie, aby mógł on pokryć wydatki związane z utrzymaniem oraz spłatą długów.

Czy małżonkowie mogą razem złożyć wniosek o ogłoszenie upadłości?

Każdy z małżonków winien złożyć osobno taki wniosek.

Z dniem 24 marca 2020 roku w życie weszły przepisy nowelizacji prawa upadłościowego. Nowe przepisy znacznie uprościły zasady ogłoszenia upadłości konsumenckiej. **Dzięki temu łatwiej można uporać się z długami w sytuacji, gdy nie ma się pieniędzy np. na spłacanie zaciągniętych zobowiązań.**

Zanim zostanie złożony wniosek

Nie należy postępować pochopnie, należy przygotować się do złożenia wniosku. Trzeba wpiery ustalić wierzycieli oraz jakie sumy i w jakich terminach należało zobowiązania uregulować.

Przydatne są wszelkie umowy dotyczące pożyczek lub kredytów, których jeszcze nie zostały spłacone, wezwania do zapłaty, wszelka korespondencja otrzymana od wierzycieli, sądu,

Opracowanie – Beata Kloc
Sfinansowane ze środków **Ministerstwa Sprawiedliwości**
w ramach umowy **UMIA/PS/B/VI/3/1/434/2020-2021**

Prowadzenie punktu/punktów w których udzielana będzie nieodpłatna pomoc prawna lub świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie z uwzględnieniem punktu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego o specjalizacji nieodpłatna mediacja (na podstawie ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej Dz. U. z 2019 r. poz.294)

komornika. Wszelka dokumentacja medyczna dotycząca stanu zdrowia może również być przydatna na etapie wypełniania wniosku. Wszelkie dokumenty należy załączyć do wniosku o ogłoszenie upadłości bądź przekazać je syndykowi na etapie przygotowywania projektu planu spłaty wierzycieli.

Złożenie wniosku

Pierwszym krokiem do skutecznego oddłużenia osoby fizycznej jest prawidłowe sporządzenie wniosku o upadłość konsumencką.

Czy wniosek o upadłość konsumencką może złożyć tylko dłużnik?

Otóż może to zrobić zarówno dłużnik, jak i jego wierzyciel.

Gdzie należy złożyć wniosek? Jakie są opłaty sądowe?

Wniosek o ogłoszenie upadłości należy złożyć na urzędowym formularzu, który zamieszczony jest na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości wpisując w przeglądarce internetowej adres:

<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/formularze-konsumenci-od-24-marca-2020>

Formularz może być wydrukowany, wypełniony pismem odręcznym oraz podpisany.

Najważniejszym etapem jest prawidłowe i rzetelne przygotowanie wniosku o ogłoszenie upadłości konsumenckiej.

Wniosek składa się do sądu rejonowego właściwego ze względu na miejsce stałego pobytu dłużnika. Zazwyczaj jest to miejsce gdzie dłużnik mieszka i pracuje. W nie każdym sądzie w Polsce mieści się wydział upadłościowy więc przed złożeniem wniosku należy to sprawdzić. Istotne jest aby do właściwości rzeczowej tego sądu należały sprawy upadłościowe.

Złożenie wniosku o upadłość wiąże się z uiszczeniem opłaty sądowej. Zgodnie z art. 76a ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych: „Od wniosku o ogłoszenie upadłości osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej pobiera się opłatę podstawową”. Opłata sądowa wynosi 30 zł. Jeśli w sprawie występuje profesjonalny pełnomocnik (adwokat, radca prawny lub doradca restrukturyzacyjny), dodatkowo należy uiścić opłatę skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17zł.

Co zawiera wniosek o upadłość konsumencką:

1. dane dłużnika: imię i nazwisko, miejsce zamieszkania, PESEL,
2. wskazanie miejsc gdzie znajduje się majątek dłużnika (nieruchomości, ruchomości, samochód, nr rachunku bankowego itp.),
3. aktualny i zupełny wykaz majątku – lista wszystkich rzeczy które dłużnik posiada i które mają jakąkolwiek wartość,
4. spis wierzycieli z podaniem ich adresów i wysokości wierzytelności każdego z nich oraz terminów zapłaty

Opracowanie – Beata Kloc
Sfinansowane ze środków **Ministerstwa Sprawiedliwości**
w ramach umowy **UMIA/PS/B/VI/3/1/434/2020-2021**

Prowadzenie punktu/punktów w których udzielana będzie nieodpłatna pomoc prawna lub świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie z uwzględnieniem punktu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego o specjalizacji nieodpłatna mediacja (na podstawie ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej Dz. U. z 2019 r. poz.294)

5. spis wierzytelności spornych z zaznaczeniem zakresu w jakim dłużnik kwestionuje istnienie wierzytelności
6. lista zabezpieczeń ustanowionych na majątku dłużnika wraz z datami ich ustanowienia w szczególności: hipotek, zastawów i zastawów rejestrowych
7. oświadczenie dłużnika, że nie zachodzą okoliczności określone w ustawie

Ile trwa procedura upadłościowa? Jak długo trzeba czekać na ogłoszenie upadłości konsumentkiej przez sąd?

Ustawa nie ustala żadnych konkretnych terminów, jednak w wielu przypadkach orzeczenie o ogłoszeniu lub odrzuceniu upadłości zostaje wydane już jakieś 3 tygodnie po złożeniu wniosku.

Natomiast procedura upadłościowa może trwać nawet około 3 lat. Czas trwania postępowania upadłościowego zależy od sytuacji, w której znajduje się dłużnik, posiadanego przez niego majątku.

Kiedy Sąd oddali wniosek o upadłość konsumentką?

Sąd może oddalić wniosek lub umorzyć postępowanie z następujących powodów:

- gdy dane podane przez dłużnika w złożonym wniosku są niezgodne z prawdą lub niezupełne, chyba że niezgodność lub braki nie są istotne lub przeprowadzenie postępowania jest uzasadnione względami słuszności lub względami humanitarnymi,
- jeśli dłużnik w ciągu ostatnich 10 lat dokonał czynności skutkującej pokrzywdzeniem wierzycieli np. przekazał nieruchomości bliskiej osobie w celu uniknięcia jej zajęcia przez komornika,
- jeśli dłużnik nie jest niewypłacalny – np. gdy zaległości dotyczą okresu krótszego niż 3 miesiące,
- jeśli w ciągu ostatnich 10 lat dłużnik już złożył wniosek o upadłość i została ona ogłoszona, a część lub całość zobowiązań została umorzona.
- Jeśli już w toku postępowania sąd uzna, że przyczyną niewypłacalności były celowe działania dłużnika, może odmówić zatwierdzenia planu spłaty wierzycieli, a więc także ogłoszenia upadłości.

Osoby, które chcą ogłosić upadłość konsumentką, mają dwie procedury do wyboru dotyczące sposobu przeprowadzenia postępowania upadłościowego:

Likwidacja majątku upadłego – ma miejsce w przypadku braku podstaw do zawarcia układu z wierzycielami.

Zawarcie układu – jest rozwiązaniem alternatywnym względem likwidacji majątku upadłego konsumenta.

Opracowanie – Beata Kloc
Sfinansowane ze środków **Ministerstwa Sprawiedliwości**
w ramach umowy **UMIA/PS/B/VI/3/1/434/2020-2021**

Prowadzenie punktu/punktów w których udzielana będzie nieodpłatna pomoc prawna lub świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie z uwzględnieniem punktu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego o specjalizacji nieodpłatna mediacja (na podstawie ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej Dz. U. z 2019 r. poz.294)

Najpóźniej w chwili sporządzania wniosku dłużnik musi zdecydować, czy **wnosi o ogłoszenie upadłości z możliwością zawarcia układu, czy też upadłości obejmującej likwidację jego majątku**. Druga droga to tradycyjne postępowanie upadłościowe, które polega na przeprowadzeniu pod nadzorem syndyka i przede wszystkim sądu egzekucji generalnej z majątku upadłego, tworzącego masę upadłości.

Sąd pomimo zawarcia układu, ogłosi upadłość prowadzącą do likwidacji, gdy z uwagi na dotychczasowe zachowanie się dłużnika nie ma pewności, że układ będzie wykonany, chyba że propozycje układowe przewidują **układ likwidacyjny**.

Konsekwencje upadłości konsumenckiej

- **ryzyko utraty mieszkania** – po ogłoszeniu upadłości konsumenckiej upadły traci prawo do zamieszkiwania w posiadanej przez siebie nieruchomości. Wchodzi ona do masy upadłości i syndyk powinien dokonać jej sprzedaży, ale do czasu zaoferowania go nabywcom (a więc często jeszcze kilka miesięcy po ogłoszeniu upadłości) można w niej dalej zamieszkiwać. W przypadku sprzedaży nieruchomości z sumy uzyskanej ze sprzedaży wydziale się kwotę, która powinna wystarczyć na wynajem lokalu mieszkalnego w tej samej lub sąsiedniej miejscowości na okres od 12 do 24 miesięcy.
- **ograniczony dostęp do pieniędzy i likwidacja majątku** – w celu spłaty wierzycieli syndyk nie tylko zajmie wynagrodzenie za pracę i środki na koncie bankowym (do określonej wysokości), ale może także zlicytować mieszkanie, samochód, nie może natomiast zlicytować sprzętów niezbędnych do codziennego życia (np. lodówki, czajnika, odkurzacza czy pralki,).
Syndyk nie może zająć dochodu jak alimenty, 500+, diety, zasiłki rodzinne, zasiłki pielęgnacyjne czy stypendia.
- **brak możliwości swobodnego zarządzania majątkiem** – w czasie postępowania nie można dowolnie dysponować składnikami majątku, które zostały włączone do masy upadłościowej, a więc np. sprzedać samochodu, mieszkania, czy przepisać mieszkania na dzieci,
- w trakcie postępowania upadłościowego żaden bank nie udzieli upadłemu kredytu.

Spłata długów

W ramach postępowania upadłościowego zostanie przygotowany plan spłaty wierzycieli. Plan spłaty wierzycieli to dokument, który określa w jaki zakresie i w jakim okresie należy dokonywać spłat. Plan spłaty nie powinien przekraczać okresu 36 miesięcy. Sąd ustali jaką

Prowadzenie punktu/punktów w których udzielana będzie nieodpłatna pomoc prawna lub świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie z uwzględnieniem punktu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego o specjalizacji nieodpłatna mediacja (na podstawie ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej Dz. U. z 2019 r. poz.294)

kwotę w tym okresie należy przeznaczać na spłatę swoich wierzytelności biorąc pod uwagę sytuację majątkową i zdolności zarobkowe.

W wyjątkowych sytuacjach sąd może odstąpić od ustalania planu spłat wierzycieli i umorzyć zobowiązania upadłego bez ustalenia planu spłaty.

Jeżeli sąd ustali, że osoba jest trwale niezdolna do dokonywania jakichkolwiek spłat na rzecz wierzycieli.

Brak planu spłaty ustalonego przez sąd

W takim wypadku sąd może uchylić plan spłaty, a zobowiązania nie zostaną umorzone.

Można również w trakcie wykonywania planu spłaty, jeżeli nie jest się w stanie wywiązywać się z określonych w nim obowiązków, zwrócić się do sądu o jego zmianę. Sąd może przedłużyć termin spłaty wierzycieli na dalszy okres który nie przekroczy dodatkowych osiemnastu miesięcy.

Ogłoszenie upadłości konsumenckiej nie oznacza umorzenia długów

Celem ogłoszenia upadłości konsumenckiej jest oddłużenie, czyli zatrzymanie spirali zadłużenia, umożliwienie niewypłacalnej osobie wyjścia z długów – ugodowej spłaty zadłużenia poprzez ustalenie realnego planu spłaty wierzycieli.

Długi alimentacyjne

Nie ulegają umorzeniu, ani rozłożeniu na raty. Bieżące alimenty są regulowane przez syndyka z sum uzyskiwanych z potrąceń przychodów dłużnika oraz ze sprzedaży jego majątku. Miesięczna wysokość alimentów płaconych przez syndyka dla każdej osoby uprawnionej nie może jednak przekroczyć minimalnego wynagrodzenia za pracę. Zobowiązania w stosunku do Funduszu Alimentacyjnego tak samo są traktowane.

Długi z orzeczeń w sprawach karnych i wykroczeniowych

Nie podlegają umorzeniu długi, których źródłem jest orzeczenie przez sąd: grzywny, obowiązku naprawienia szkody, zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, nawiązki, zobowiązania do naprawienia szkody.

Długi z tytułu rent i odszkodowań

W postępowaniu upadłościowym nie zostaną umorzone długi, które stanowią rekompensatę za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci. Ich umorzenie byłoby niemożliwe do pogodzenia ze społecznym poczuciem sprawiedliwości.

Opracowanie – Beata Kloc
Sfinansowane ze środków **Ministerstwa Sprawiedliwości**
w ramach umowy **UMIA/PS/B/VI/3/1/434/2020-2021**

Prowadzenie punktu/punktów w których udzielana będzie nieodpłatna pomoc prawna lub świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie z uwzględnieniem punktu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego o specjalizacji nieodpłatna mediacja (na podstawie ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej Dz. U. z 2019 r. poz.294)

Długi zaciągnięte po ogłoszeniu upadłości

Upadłość dotyczy tylko długów powstałych przed ogłoszeniem upadłości. Oznacza to, że wszystkie zobowiązania, które powstaną po tej dacie należy regulować w terminach ich płatności, np. czynsz za mieszkanie, opłaty za telefon itp. Bieżące alimenty są regulowane przez syndyka z sum uzyskiwanych z potrąceń przychodów dłużnika oraz ze sprzedaży jego majątku.

Upadłość konsumencka — najważniejsze zmiany w 2021r.

Dnia 24 marca 2020 roku weszły w życie przepisy nowelizacji z dnia 30 sierpnia 2019 r. prawa upadłościowego. Nowe przepisy uprościły zasady ogłoszenia upadłości konsumenckiej.

Nowelizacja przepisów wprowadziła następujące zmiany w postępowaniu upadłościowym konsumentów:

- Wniosek o upadłość konsumencką mogą złożyć także osoby prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą.
- Całkowite umorzenie długu jest możliwe tylko w sytuacji, gdy sąd udowodni, że dłużnik nie posiada majątku.
- Osoba zadłużona chcąc ogłosić upadłość nie musi już wskazywać powodów niewypłacalności
- Upadłość mogą ogłosić także osoby, które doprowadziły do zadłużenia z premedytacją, jednak w ich przypadku zachodzi konieczność spłaty zobowiązania od min. 36 miesięcy do 7 lat.
- Całkowite umorzenie długu jest możliwe tylko w sytuacji, gdy sąd udowodni, że dłużnik nie posiada majątku.
- Osoba zadłużona zyskała możliwość wnioskowania o zawarcie ugody z wierzycielem. (nie trzeba już składać wniosku sądowego o ogłoszenie upadłości konsumenckiej).
- Od 1 lipca 2021 roku postępowanie upadłościowe prowadzone jest w systemie teleinformatycznym, a więc wniosek o upadłość konsumencką można złożyć także online.

Prowadzenie punktu/punktów w których udzielana będzie nieodpłatna pomoc prawna lub świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie z uwzględnieniem punktu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego o specjalizacji nieodpłatna mediacja (na podstawie ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej Dz. U. z 2019 r. poz.294)

Czy upadłość jest jawna ?

Informacja o upadłości jest publicznie obwieszczona, a ujawnione dane obejmują nie tylko imię i nazwisko, ale także PESEL oraz adres zamieszkania. Informację o upadłości syndyk przekazuje pracodawcy, by oddawał część wynagrodzenia upadłego. O upadłości można też dowiedzieć się z ogłoszeń syndyka o sprzedaży majątku. Dostęp do akt postępowania mają także wierzyciele.

Korzyści skorzystania z upadłości konsumenckiej?

- **oddłużenie**
- komfort psychiczny
- stabilizacja życiowa
- **zawieszenie** postępowania windykacyjnego (przedsądowego), sądowego i egzekucyjnego
- bieg naliczanych odsetek zostaje zatrzymany, czyli dług nie wzrasta
- **w wyjątkowych sytuacjach Sąd może umorzyć wszelkie zobowiązania upadłego bez ustalenia planu spłaty.**

źródło:

*Ustawa z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe Dz.U. 2003 nr 60 poz. 535

*Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Dz.U. 2005 nr 167 poz. 1398